Fot-bla'e

****

INFORMASJONSBLAD FOR MEDLEMMENE I TRONDHEIM TURMARSJFORENING

NR. 1 – Mars 2017 – 34. ÅRGANG

****

Trondheim

STIFTET

1982

NTF - IVV

turmarsjforening

På'n igjen.

Årsmøtet er gjennomført, og de samme kostene - litt slitt og et år eldre - skal feie videre. Skal vi så foreta "the same procedure as last year"? Jeg blir fortsatt opptatt med firmareiser, og de har hatt en tendens til å komme med kort varsel. Dette kolliderte med tidspunkter jeg var satt opp til å sitte i sekretariatet. Derfor måtte jeg før valget spørre antatt kommende medlemmer og varamedlemmer til styret om de ville akseptere at jeg ble fritatt for denne aktiviteten. De var sporty nok til å si ja alle sammen. (Jeg husker ikke om de applauderte).

Jeg håper du ikke synes jeg lurer meg unna innsats for TTMF, og at jeg derfor ikke bør oppfordre andre til å påta seg oppgaver. Men du skjønner vel at lederen har andre oppgaver også. Jeg skjønte det da jeg har satte opp en liste over oppgaver som utføres av lederen og bare ham. (Aslaug fikk endret "formann" til "leder", men tenkte kanskje ikke på at leder er et hannkjønnsord). Tidligere ledere av TTMF har vært superaktive og tatt seg tid til å arbeide med oppgaver som ikke behøver å utføres av lederen. (Nå er noen av dem "bare" aktive). Jeg har bevisst prøvd å redusere lederens befatning med enkelte av disse oppgavene slik at det i fremtiden skal bli lettere å få noen til å påta seg lederjobben. Han skal etter min mening ikke utføre det som komiteenes medlemmer kan gjøre like godt - og vanligvis bedre. Men han skal holde god kontakt med komiteene for å oppfange deres ønsker om bedre "arbeidsforhold". Og så skal lederen samordne aktiviteten til komiteene og styret. Det er dette som kan gjør det inspirerende og morsomt å være leder for TTMF.

Og for at du ikke skal tro at den gamle/nye lederen ønsker å dominere aktiviteten i TTMF, må jeg minne om at det fortsatt er full anledning for deg til å komme med forslag til forbedring av det som gjøres. Det overordnede formål med all aktivitet i TTMF er å "fremme interessen for fysisk fostring gjennom avholdelse av turmarsjer og andre helsefremmende tiltak".

Jeg har fått rapport fra PR-komiteen om at de holder på å samle data som skal brukes til å vurdere om opplegget med å sende SMS til medlemmene før en turmarsj, har ført til flere deltagere. Jeg er spent på resultatet. Men uansett hva det blir, så må vi prøve å markedsføre oss på andre måter også.

Hvis **du** har en idé om hva som kan gjøres for å få turmarsj kjent blant de som ikke vet at det finnes et ferdigkonstruert opplegg for å få bedre helse og nye venner, gi bort idéen til noen i PR-komiteen eller styret. Ikke tro at det du kom på er dumt eller ikke gjennomførbart. Den vurderingen tar vi som ikke hadde fantasi nok til å komme på den. Av og til er det de villeste idéene som viser seg å være de beste. Jeg minner om min epost: mbs@motorconsult.no

Magnus

Viktige marsjer!

Vårsleppet
Onsdag 19. april
Start fra
Tiller vg. skole

Fosen
Fredag 28. - søndag 30. april.
Start fra
Hårberg skole

Borgertoget 17. mai
Tirsdag 17. mai
Start kl 12:00 fra
Ytre Kongsgård

Sommertrimmen
Onsdag 31. jmai
Start fra
Utleira skole

Vårsleppet og Sommertrimmen har løyper på 5 og 10 km
og starttid: 18:00 – 18:15

Velkommen!

Trondheim
Turmarsjforening

Knut Antonsens minne.

29. desember døde en av de mest markante med-lemmer og æresmedlem i Trondheim turmarsjforening. Få andre i foreningen har stilt opp så helhjertet enten det var for å delta eller det var å ta et tak i en komité.

Knut var født på Halten 16. september 1938. Som smågutt flyttet han sammen med mor, far og søsken til Sauøya. Sauøya er en ganske liten øy øst for Frøya. Ikke bare flyttet de til et nytt sted, men også huset de hadde bodd i, ble flyttet sammen med dem. På denne øya bodde Knut hele sin barndom og i tenårene. Fiske ble en vesentlig del av hverdagen i slike omgivelser. Faren var fisker og hadde flere sesonger deltatt i Lofotfiske. Dette inspirerte Knut, som også var en ivrig amatørfotograf alt tidlig alder. En dag tok han på seg oljehyre og sydvest og tok en selfie sittende på en stokk nede i fjæra. I Knut sin fotomontasje fikk det betegnelsen SKÅRUNGEN.

Etter avtjent militærtjeneste flyttet Knut til Trondheim hvor han fikk arbeide i Killingdal gruver. Der jobbet han i 2 år. På kveldstid skaffet han seg eksamen fra Statens bergskole, og han var klar til å starte en lang arbeidsperiode i Ila og Lilleby smelteverk som analyseteknikker. Der ble han til han gikk av med pensjon. På dansekvelder i Trondheim møtte han Astrid som ble kona hans. Sammen har de to barn, Tove og Margrethe.

Lenge før han ble pensjonist hadde han blitt en meget aktiv turmarsjdeltager. I TTMF sine lister finnes han første gang som deltager i Trondheimsmarsjen i 1986.

Her er noe av det han bidrog med i TTMF:

Trondheimsmarsjen 26 ganger. Ormen Lange 23 ganger, de aller fleste 100 km. TINE-marsjen 23 ganger. 42 Rundvandringer og hundrevis av Ti-trimturer hvor han ofte også merket løypa. Slå den!

Ikke bare gikk han regi av TTMF, men han stod også villig opp ellers i både løype -komité og rundvandringskomité. Totalt hadde han verv i 26 år. For all denne innsatsen ble han i 2014 utnevnt til æresmedlem i TTMF.

I tillegg til alt som er nevnt gikk han Nijmegenmarsjen 21 ganger. Han var 2 turer i Japan og en i Kina, pluss i mange land i Europa på IML-turer. Han er også en av få fra Trøndelag som har gjennomført turen 7 topper i Bergen. Er ikke mange som slår dette i Trøndelag.

Etter at Knut ble pensjonist fikk han noe tid til gode. Noe av den tiden brukte han til å lage hummerteiner. Her var det ikke nok bare å lage selve huset og trekke det med netting. Nei, han heklet også det som skulle være rundt på egen hånd. Skal det være egenproduksjon så skal det være.

Alle som har vært med i turmarsjmiljøet i Trøndelag, vil i lang tid fremover savne Knut Antonsen i løypene. Noen har bidradd mere enn andre, og Knut var en av de!

Lyser fred over Knut Antonsens minne.

Magnar

Otto Aursands minne.

Det tynnes ut blant veteranene i turmarsjmiljøet i Trøndelag. 27. januar døde Otto Aursand etter en tids opphold på Levanger sykehus. Otto har i lang tid hatt problemer med helsa. Det har gått fra nærmest krise til at det igjen har roet seg, men denne gangen tok det slutt.

Otto var født på Frosta i fredsåret 1945, og han var tvilling. Når den ene var jente og den andre gutt, så var det kanskje ikke helt tilfeldig at navnene ble Gerd og Otto. For Gerd og Otto Nilsen var på den tiden svært populære i hele landet. Faktisk hadde de også nær slekt på Frosta.

1952 ble en svært dramatisk tid i familien Aursand. Mor, Inger, var på Frosta meieri for å handle. Da hun stod utenfor inngangsdøra for å laste opp varene på sparken, løsnet en bit av pipa på taket og traff henne i ryggen. Inger ble lam fra midja og ned, og ble sittende i rullestol resten av livet. Dette var ingen spøk i en arbeiderfamilie med i alt 5 barn og de tre minste var 7 og 7 og 4 år. Men livet måtte gå videre. Otto var en stund hos noen slektninger, men mora ville ha barna sine hjemme, og slik ble det. Inger fikk tilpasset rullestol og fra denne styrte hun huset.

Otto`s første jobb etter folkeskolen var som dreng på en nabogård. Dette var før han gikk yrkesskole på linje for maskin og mekanikk. Etter endt militærtjeneste fikk han arbeid i Nord Trøndelag elektrisitetsverk (NTV). Der ble han værende i resten av sitt yrkesaktive liv.

Turmarsj hadde Otto fått kjennskap til allerede på 60-tallet i forbindelse med førstegangstjenesten og Sagamarsjen. Det var jo folk fra militæret på Steinkjersannan som var pådrivere for å få i gang Sagamarsjen. Men virkelig fart i hans turmarsjkarriere ble det på 70-tallet og begynnelsen på 80-tallet.

På turmarsj møttes de to turmarsjentusiastene, Jorun Gundersen og Otto Aursand. De ble til en legende ikke bare i Trøndelag, men også i resten av landet og enda videre der turmarsjer arrangeres. Sammen har de to fartet rundt ikke bare i Norge, men i alle verdensdeler for å delta på forskjellige varianter av folkesportsarrangementer. Her kunne en ha nevnt et utall av forskjellig turer, men da hadde det blitt en hel bok, så jeg vil nøye meg med å ta med en. Denne ene er deres tur i stort sett øsende regnvær og langs sterkt trafikkerte veier i Irland på langs. Distansen er 720 km og de fullførte den på 10 dager. Så kjapt hadde ingen gått, og ansvarlige for arrangementet trodde dem nesten ikke da de rapporterte det.

I marsjhelgturene til Trondheim TMF er han registret som deltager på Trondheimsmarsjen første gang i 1983. Men etter det har han deltatt på alle turer i Trondheimsmarsjen, Ormen Lange og TINE-marsjen, helt til helsa sviktet for noen år siden. Men selv da helsa ble skral var han i miljøet, og de to siste årene tok han jobben som nattvakt i marsjhelga. Flott gjort!

Med OttoAursand´s bortgang har turmarsjmiljøet mistet en av sine aller mest mediterte.

Lyser fred over Otto´s minne.

Magnar

TRONDHEIM TURMARSJFORENING

Postboks 5469, 7442 Trondheim
Tlf. 970 43 993

****

ÅRSBERETNING for 2016

Trondheim Turmarsjforening avviklet sitt 33. årsmøte i Autronicahallen lørdag 6. februar 2016. 48 medlemmer deltok.

Følgende har hatt tillitsverv i inneværende periode:

STYRET:

Leder	Magnus B. Småvik
Nestleder	Brit Solli Isachsen
Kasserer	Magnar Bakken
Sekretær	Amanda Selven
Styremedlem	Svein Renolen
Varamedlemmer	Jorun Gundersen
	Sonja Misfjord
	Øystein Rossing

Forpleiningskomité:

Leder	Astri Haugan
	Anne Lysholm
	Randi Koren Bjertnæs
	Astrid Nordmark Dahl
	Reidun Moe Reitan
	Viggo Nebb
	Hugo Johnsen
	Gunvor Samdal
	Mary Hernes
	Mildrid Solemsli
Marsjhelga:	
	John Berg
	Dagfinn Skarpnes
	Brit Solli Isachsen
	Bjørn Borgen
Forpleiningsbil:	
	Signe Berg
	Ole Dagfinn Berg
	Ragnvald Håbjørg
	Brit Unni Håbjørg

Løypekomité:

Leder	(Kollektiv)
	Per Klüver
	Tor Jan Larsen
	Terje Bargel
	Aud-Mary Brun
	Møyfrid Grosberghaugen
	Ole Norvik
	Bjarne Stangnes

	Gustav E. Karlsen	
	Svein Erik Næss	
PR-komité:		
Leder	Morten Selven	
	Solveig Myrseth	
	Ivar Askim	
Redaksjonskomité:		
Leder	Bjarne Stangnes	
	Aud Mirjam Tokle Fjellhaug	
	Eli Fremstad	
Revisorer:		
	Ragnvald Håbjørg	
	John Berg	
Rundvandringskomité:		
Leder	Roar Bardal	
	Knut Antonsen	
	Jorun Gundersen	
	Aud-Mary Brun	
Turkomité:		
Leder		
	Helen Bargel	
Materiellforvalter:		
	Bjarne Stangnes	
Vaktlister:	Svein Renolen	
Valgkomité:		
Leder	Bjarne Stangnes	Fungert i 2 år
	Møyfrid Grosberghaugen	Fungert i 1 år
	Kjellvår Eriksen	Fungert i 1 år

Medlemstall pr. 31.12.16 var 250 inkludert familiemedlemmer.

ARRANGEMENTER I PERIODEN:

1) MARSJER

Arrangement	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Trondheimsmarsjen	75	90	108	114	111	109	133	147	157
Ormen Lange	100	94	115	121	102	101	123	147	135
Tine-marsjen	77	91	110	114	99	98	120	141	143
Ti-trimmen	943	1045	1155	1245	1294	1211	1471	1506	1818
Vinterserien	1111	1215	1272	1213	1486	1383	1512	1515	1561
Vårsleppet	60	52	79	89	103	98	110	105	137
Sommertrim	74	40	68	80	64	106	115	91	128
Høstvandring	61	48	87	70	71	54	95	103	121
World Walking	65	63	69	55	79	74	77	81	109
Julemarsj	80	100	102	140	125	112	119	169	206
Tr.heim Rundvandring	37	25	43	45	41	56	48	29	55
PV-19 Trondheim Byvandring	1535	1340	1670	1614	1186	825	922	785	764
PV-103 Ilabekken	99	179							
Turorientering	17	21	15	16	18	18	19	28	28
Gå for åpenhet	0	0	56	66	99	72	122	128	127
Til Topps	79	63	63	80	79	77	86	95	87
Rosa sløyfe	50	50	75	93	76	77	164	85	87
TV-marsjen	113	93	118	115	118	92	118	120	167
17-mai / (Grunnlovsmarsj / Forbundstingsmarsj/Jubileums-marsj)/Friluftslivets år	167	185	(187)	(177)	142	32	38	27	54
Pilegrimsvandring/ (J.N. Brun / Hjertemarsj)	44	58	(0)	(0)	(27)	(0)	(71)	(93)	(92)
Sum	**4787**	**4852**	**5392**	**5447**	**5320**	**4595**	**5463**	**5395**	**5976**

2) SOSIALT SAMVÆR

TI-TRIM-AVSLUTNING
Onsdag 28. oktober var det Ti-trimavslutning på Autronica, med 62 deltagere.

3) MØTER

Styremøter
I 2016 er det avholdt 7 styremøter og behandlet 40 saker. Leder for de forskjellige komiteer har deltatt på møtene der dette har vært aktuelt.

PR-KOMITÉ
Det er avholdt 7 møter i 2016.

4) KORT ORIENTERING OM ULIKE ARRANGEMENTER SOM ER AVHOLDT

MARSJHELGA
Trondheimsmarsjen ble arrangert for 34. gang. De andre marsjene ble gått for 27. gang. Ormen Lange hadde størst deltagelse med 100 personer. For hele helga var det en nedgang i forhold til året før.

SERIENE
Deltagelse på Ti-trimmen og i Vinterserien varierer fra år til år. Sett over flere år viser den en svak nedgang, men begge arrangementene er populære blant folk i nærmiljøet. Vi har med mange derfra som sjelden eller aldri går andre turmarsjer. Noen nye har kommet til, men frafallet er fortsatt stort av forskjellige årsaker.

FELLESMARSJENE
Vårsleppet, Sommertrimmen, Høstvandringen, Rosa Sløyfemarsj og Julemarsjen er marsjer som arrangeres i regi av Norges Turmarsjforbund, og er en vesentlig inntektskilde for forbundet. Oppslutningen 2016 viser en økning og forhold til 2015, men gjennomsnittet siden 2010 viser en svak nedgang.

TRONDHEIM RUNDVANDRING
Dette var 13. året med full sesong for Rundvandringen. Det er fullført 37 Rundvandringer i løpet av året. Dette er en økning i forhold til 2015.

PERMANENT VANDRING
Dette er 14. året for PV 19 Trondheim Byvandring. I år ble det en markert økning for deltagelse i forhold til fjoråret. PV-103 Ilabekken hadde 99 deltagere. Tilsammen fullførte 1634 i 2016 mot 1419 for 2015. Startsted er Hotell Schøller i Dronningens gt.

TURORIENTERING med IVV-stempling.
Deltagelsen har vært ganske stabil. I 2016 fullførte 17 personer. Samarbeidsavtalene vi har hatt med Freidig og Wing om IVV-stempling i forbindelse med deres turorienteringsopplegg, vil fortsette også i 2017.

ANDRE ARRANGEMENTER
Vi er med i opplegget Til Topps, World Walking Day og TV-aksjonen. Overskuddet fra sistnevnte arrangement har gjort at TTMF i løpet av sin levetid har kunnet gi langt over 300 000 kroner til TV-aksjonen. Mesteparten av de pengene er kommet fra medlemmer av TTMF.

Vandring bak vår fane 17. mai gir anledning til å vise foreningens eksistens, så de som har stilt bak fanen på nasjonaldagen, har ytet en innsats for turmarsjsaken. Og de har nok betraktet IVV-stemplingen denne dagen mer som en bonus, enn motivasjon for deltagelse.

Vi har også arrangert Tronskiftemarsj og Stortingsmarsj.

44 personer fra TTMF møtte opp på Lian og gikk Pilegrimsvandring til Domkirken sammen med flere hundre pilegrimer etter å ha deltatt på utendørs frokost utenfor Lian restaurant. En herværende kasserer møtte opp og ordnet med IVV-stempling til alle turmarsjdeltagerne.

SMS-VARSLING OM ARRANGEMENTER

PR-komiteen har fått bevilget kr 6000,00 til innkjøp av mobiltelefon og dekking av bruk for å varsle medlemmer om tid og sted for våre arrangementer. Ordningen kan fortsette i enda ett år uten ytterligere bevilgning. PR-komiteen har dekket noe av bruken ved salg av kaffe m.m.

5) FOT-BLA'E

Leder av redaksjonskomiteen er ansvarlig for utgivelsen av bladet. Det har også i år hatt fire utgaver. Bladet fungerer som et informasjonsorgan for medlemmer av TTMF, og derfor bør disse bidra med innlegg. Redaktør og journalister ønsker tilbakemeldinger om medlemmers opplever i forbindelse med turmarsjmiljøet, ros eller ris.

Turmarsjnytt har tatt inn artikler fra Fot-bla'e i løpet av året.

6) SLUTTORD

I 2016 er det avholdt til sammen 53 turmarsjarrangementer. Disse består av 18 turer i Ti-trimmen og 17 i Vinterserien, og i tillegg kommer Marsjhelga, fellesmarsjer, RV, PV, Til topps, TV-marsj, World Walking Day, Tronskiftemarsj, Stortingsmarsj, Ti-trimavslutning og Årsmøte med årsfest.

Vi hadde en fin "rømmegrøtkveld" fra Lohove Barnehage med grøt, spekemat og godt oppmøte - som vanlig. Det er så populært at vi planlegger det samme i 2017.

Den totale deltagelsen på våre arrangementer har dessverre vist nedgang de siste tre år. Deltagelsen på fellesmarsjene har riktignok økt siste år, men er omtrent halvert siden 2007.

Styret takker alle komité-medlemmer og alle enkeltmedlemmer i TTMF som så helhjertet har gått inn for å ta et tak, slik at vi har kunnet holde den høye aktiviteten som vi har hatt.

Vi vil rette en takk til TINE Meieriet Tunga og Tine Heimdal, COOP Obs City Lade, Goman Bakeriet AS, Rema 1000 avd. Bromstad, COOP Extra Risvollan og Prix Jakobsli for god støtte. Videre takker vi Vintervoll for støtte til trykking av informasjonsmateriale. Vi takker også Hotell Schøller, Comfort Hotel Park, Shell Elgeseter og Statoil Wullumsgården, Ferista Friluftsbarnehage, Lohove Barnehage og Kyvannet friluftsbarnehage samt de skoler som så velvillig har lånt oss lokaler i forbindelse med våre arrangementer: Charlottenlund Barneskole, Utleira skole, Ugla skole, Tiller vgs. og Rye skole. Til slutt retter vi en takk til Risvollan TV. Uten all denne velvillighet hadde det vært umulig å holde et så høyt aktivitetsnivå som vi gjør.

Vi er med i Grasrotandelen hos Norsk Tipping.
Vi er oppført i Foretaksregisteret med organisasjonsnummer: 997870670.

Styret vil til slutt ønske det nye styret og komiteene for 2017 til lykke med et nytt arbeidsår, og håper at medlemmene også dette året slutter helhjertet opp om det arbeid styret og komiteene legger for fysisk fostring gjennom turmarsj og andre helsefremmende tiltak.

Vel møtt til et nytt aktivt turmarsjår for Trondheim Turmarsjforening under mottoet:

GÅ EN TUR FØRST - DU KAN HVIS DU VIL!

Styret og varamedlemmer til styret
i Trondheim Turmarsjforening

Magnus B. Småvik Brit Solli Isachsen Magnar Bakken

Amanda Selven Svein Renolen

Jorun Gundersen Sonja Misfjord Øystein Rossing

Trondheim Turmarsjforening

Styret og komitéer 2017.

Funksjonsperioder:

STYRET:

Leder	Magnus B. Småvik	2 år gv
Nestleder	Brit Isachsen	1 år ipv
Kasserer	Magnar Bakken	2 år gv
Sekretær	Amanda Selven	1 år ipv
Styremedlem	Svein Renolen	1 år ipv
Varamedlemmer	Jorun Gundersen	1 år ipv
	Øystein T. Rossing	2 år gv
	Sonja Misfjord	1 år ipv

Forpleiningskomité:

Leder:	Astri Haugan	1 år ipv
	Anne Lysholm	1 år ipv
	Randi Koren Bjertnæs	2 år gv
	Astrid Nordmark Dahl	2 år gv
	Reidun Moe Reitan	1 år ipv
	Viggo Nebb	1 år ipv
	Mary Hernes	1 år ipv
	Mildrid Solemsli	1 år ipv
	Aud Mirjam Fjellhaug	2 år ny
	Gerhard Fjellhaug	2 år ny

Marsjhelga:

	John Berg	1 år ipv
	Dagfinn Skarpnes	1 år ipv
	Brit Isachsen	2 år gv
	Bjørn Borgen	2 år gv

Forpleiningsbil:

	Signe Berg	2 år gv
	Ole Dagfinn Berg	2 år gv
	Ragnvald Håbjørg	1 år ipv
	Brit Unni Håbjørg	1 år ipv

Løypekomité:

Leder	Møyfrid Grosberghaugen	2 år gv
	Per Klüver	1 år ipv
	Tor Jan Larsen	1 år ipv
	Bjarne Stangnes	2 år gv
	Gustav E. Karlsen	1 år ipv
	Svein Erik Næss	1 år ipv
	Anne Lise Sivertsen	2 år ny

Vaktlister:	Svein Renolen	1 år ipv

PR-komité:

Leder	Morten Selven	1 år ipv
	Ivar Askim	1 år ipv
	Sissel Jahren	2 år ny

Redaksjonskomité:

Leder	Bjarne Stangnes	1 år ipv
	Aud Mirjam Fjellhaug	2 år gv
	Eli Fremstad	2 år gv

Revisorer:

	Ragnvald Håbjørg	1 år ipv
	John Berg	2 år gv

Rundvandringskomité:

Leder	Roar Bardal	2 år gv
	Kolfrid Mjøen	2 år ny
	Jorun Gundersen	1 år ipv
	Aud-Mary Brun	1 år ipv

Turkomité:

Leder	Kjellvår Eriksen	2 år ny
	Helen Bargel	1 år ipv

Valgkomité:

Leder:	Kjellvår Eriksen	1 år ipv
	Møyfrid Grosberghaugen	1 år ipv
	Bjarne Stangnes	1 år gv

Materiellforvalter:	Bjarne Stangnes	1 år ipv

Metamorfoser – noen blikk bakover og fremover

Den 21. desember hadde vi solsnu igjen. Vi merker ikke så mye til det idet det skjer, for på den tiden er det uansett temmelig mørkt. Det går noen uker før lyset blir merkbart bedre. Månedene før vintersolverv er de kjipeste i løpet av året. Tussmørke rår store deler av dagen, og er det klarvær, er skyggene lange og spøkelsesaktige selv midt på dagen.

Høsten 2016 (du har vel ikke glemt den allerede?) var så fin som en sjelden har opplevd en høst. Nesten vindstille og klare dager og netter, i ukevis. Det virket som om selv trekkfuglene utsatte reisen sørover. Iallfall noen tok sydenferie ganske sent, men sørget selv for transport på andre vinger enn SAS, Norwegian og Turkish Airways og hvem det nå er som driver med sydenferder. Selv om vi er inne i en periode med mildere og kortere vintre enn dem som mange mimrer over, våger nok ikke de bevingede som har mange generasjoners erfaring med sydenturer å tilbringe vinteren her i nord. Den er for risikabel og utrygg for helsa.

Vi som blir igjen (vel og merke de mest innbitte av oss, som ikke flykter unna vinteren ved å reise sørover for kortere tid eller måneder), vi må ruste oss etter forholdene – altså værforholdene. Under hver overgang fra sommer til vintermørket undergår TTMFs trofaste gjeng en forvandling – metamorfose – iallfall i det ytre. Sommersesongens gjengse antrekk med normale joggesko, kortere bukser, bare legger, tynne og korte sokker, T-skjorte osv., veksles gradvis ut eller dekkes til med robustere klesplagg; i første omgang langleggete bukser, litt tykkere sko, fleece-gensere og -jakker. I neste forpuppingsfase, i takt med stadig kortere dager og gufne vekslinger mellom sludd- og snøperioder og tøvær med isdannelse, kommer allværsjakker, votter, hodeplagg og skjerf, longs og ull undertrøye. Klimaks i forvandlingen kommer med piggutstyr, refleksvest og mer fancy utstyr for å bli sett i kølmørket. I tillegg kommer glatte veier til og fra vandringenes startsteder, isskraping på bilruter, dogg på innsiden og refleks i mørket fra alle mulige lyskilder. Det føles skummelt å kjøre bil, risikabelt å gå på holka. At vi orker! Men underlig nok holder vi ut. Uten at vi kanskje reflekterer så mye over det, så er det utsiktene til en ny, gradvis forandring som holder beina og hjulene i gang; den reverserte fra vinterens formummede skikkelser til den lettere utgaven utpå våren til den sommerletteste. Nå, om lag midt i februar, aner vi at det ikke er lenge til vi kan starte seriemarsjene under bedre lysforhold. Det er bare å vente, litt til. Og om enda noen uker er det dagslys også når vi kommer i mål. Herlig!

Eli Fremstad

Årsmøte i Trondheim Turmarsjforening 11. februar 2017.

Presis kl. 19.00 ønsket leder Magnus Småvik ca 70 medlemmer velkommen til det 33 årsmøte i foreningens historie. Årsberetningen viste at det var 48 medlemmer som møtte året før. Antall oppmøtte viste fremgang, i motsetning til antall medlemmer som går marsjer.

Årsberetningen m regnskap og styrets- og komiteers aktiviteter lå utdelt før møtet, og det var få innspill fra salen. Valgkomiteen hadde fått positive og negative svar ved spørsmål om bistand til å fylle inn plasser fra komitemedlemmer som hadde gått ut fra en komite. Det er en kjensgjerning at det blir vanskeligere å få fylt opp de ulike komiteene etter hvert. Det er stort sett Tordenskjolds soldater som trør til. Vi ser nye ansikter på seriemarsjene, men å få inn nye i komiteene er ikke bare enkelt. Spesielt i løypekomiteen er det vanskelig å få inn nye. Det kreves ganske god kjennskap til områdene rundt de ulike utgangs-skolene, og mange kvier seg for å ta på seg denne typen oppdrag. Det spørs hvor lang tid det går før det blir faste løyper uten merke bånd?

Årsmøtet ble gjennomført i løpet av 3 kvarter, og så ble salen ommøblert til mer festlig samvær. Det begynte å lukte god mat, og de to dyktige «servitørene» vi har sett de siste 5-6 årene sørget for å sette fram tradisjonell kalvestek, nydelige grønnsaker, potet og saus. Servitørene er slett ikke servitører. Thomas Sundset (barnebarn til Aud Mary Brun) er økonom, og kompanjongen Ole Henrik Kojedal jobber i en barnehage. Men de utfører servitørjobben helt profesjonelt, og maten som blir til overs kjører de til Frelsesarmeen, som blir veldig takknemlig for å få gratis ferdig mat tilkjørt.

Magnus Småvik ønsket velkommen også her, og kveldens toastmaster var Magnar Bakken. Han hadde som vanlig noen vitser på lager, og han viste til sangheftet som lå på hver kuvert. Vi gjorde unna noen gamle «travere», som Den Glade Vandrer, Nidelven Stille, og lille vakre Anna. Maten fra To Kokker smakte utmerket. Det gjorde også kakene som utgjorde desserten. Turmarsjere er ikke bare gode til å gå og spise, de er også utmerkede bakere.

Tradisjonelt loddsalg ga noen kroner i kassen. Det var 4 fruktkorger tigget fra ulike forretninger, samt andre gevinster. Som vanlig var det ulik fordeling av gevinster. En vant to fruktkorger, men han valgte å trekke om igjen den ene korgen, slik at flere fikk nyte godt av gevinsten.

Det ble en Quiz i løpet av kvelden, med varierende resultat. Folk syntes spørsmålene var vanskelige, og vi hørte at det var ikke nødvendig med denne Quizen. Folk likte bedre å snakke sammen og å danse. Musikeren kalte seg Televimsen, han hadde mange svensktopper på repertoaret. Det var som å høre på NRK P1+, musikken som passer for godt voksne.

Etter trekningen valgte mange å avslutte kvelden, det var langt inn i Morsdagen, og mange hadde familiesammenkomster foran seg.

Vi hadde en trivelig kveld i Autronicahallen. Det hørtes ut som om det var siste gang vi samlet oss der, hallen skal rives, og det er ikke klart hvor neste års årsmøte/fest skal være.

Aud Mirjam

Glimt fra årsfesten.
Foto Bjarne

No kjem også eg ut av skåpet.

Ein høyrer og les ofte om folk som «kjem ut av skåpet». Dei trur, etter det eg forstår, at livet blir så mykje betre når dei endeleg får fortelja ålmenta om vanskelege private ting dei har bore på. Det er sjølvsagt også til stor gagn og oppbygging for oss alle at pressa snusar opp slikt og formidlar det vidare.

No er det min tur til å koma ut av skåpet. Eg kan ikkje forstå anna en at mi historie må ha minst like stor allmenn nytte og interesse som mange av dei andre «skjebnane» me les om. Så no får det «bera eller bresta».

1. september 2013 vart eg pensjonist. Før den tid jobba eg frå kl. 08.00 til 15.30 på rådhuset. Kona mi var i helsevesenet, og på dagar med tidlegvakt var ho heime ein time før meg. Eg kom heim til «duk og dekka middagsbord» nesten kvar dag. «Adam var ganske lenge i paradis», men då datoen nærma seg begynte eg å få oppskriftsbøker o.l. til Jul og merkedagar. Det var tydelege forventningar til neste kapittel i mitt liv. Dette gjorde at det vaks opp i meg eit ærleg ynskje om å gje noko attende til ho som hadde stelt så vel med meg i alle år. Difor var eg topp motivert til å ta over mykje av hennar rolle i heimen. Vaskemaskina og symaskina fann eg det likevel klokast å freda inntil vidare.

Kl. 08.00 stod eg opp og gav meg god tid med frukosten. Så fann eg fram oppskriftsboka frå bakaren i Lom. No skulle det verta heimebakte brød i huset. Eg følgde oppskrifta til punkt og prikke med eitt lite unnatak. Det stod 15 g. gjær, men eg kunne ikkje anna forstå enn at det var i knappaste laget til 3 store brød, så eg dobla dosen. Deigen skulle eltast i minst 15 min. Eg sette Kenwooden på kjøkkendisken, og medan han gjorde jobben sette eg meg inn i stova for å kosa meg litt med «Sunnhordland».

Men idyllen varde ikkje lenge. Eit kjempebrak, etterfølgd av eit forferdeleg spetakkel, fekk meg til å spinna opp av stolen og ut på kjøkkenet der episenteret høyrdest ut til å vera. Der kom «Kenwooden» hoppande i mot meg medan deigklysene fauk vegg imellom. Så vart det heilt stille, leidningen rakk ikkje lenger. «Jau her vert det skryt å henta» tenkte eg etter å ha synfare slagmarka. Deig og sesamfrø over alt, og det var slege hol i den nesten nye parketten. Med andre ord, umogeleg å gøyma spora etter fadesen.

Eg skrapa saman deigfillene. I rein frustrasjon heiv eg dei bortover bakkane. Nokre kråker sat oppi trea hos naboen og såg interessert på. Utruleg nok var det framleis liv i «Kenwooden», men det høyrdest ut som «alderen ikkje kom åleine til han heller», for han knirka og knaka i alle ledd.

Neste steg i oppryddingsaksjonen var å støvsuga. Me har eigenmontert sentralstøvsugar med koplingspunktet for slangen på golvet. Eg bøygde meg og opna loket for å setja i slangen. Då ramla mobiltelefonen, ein liten og slank Nokia av eldre type, ut av brystlomma mi og rett ned i holet. Eg kunne så vidt sjå i han der han stod kilt fast nedi røyra. Eg laga krok på ein streng og prøvde å fiska opp telefonen, men fekk ikkje skikkeleg napp. Attpåtil begynte han å ringja. Kva gjer eg no ? Heldigvis har eg min yrkesbakgrunn frå offentleg sektor. Der er me kjende for å vera handlekraftige og å finna raske og kreative løysingar. Erfaringa kom meg no til hjelp. Eg sprang ned i kjellaren og kopla støvsugarslangen over frå innsugings- til

utblåsingsrøyra. Oppe igjen trykte eg start, og der kom mobiltelefonen fykande som eit prosjektil. Han ringde enno, så eg tok han og sa på høvisk kommunalt vis «Wiik versegod». «Kva er det du balar med – du er så treg med å ta telefonen», sa stemma til bror min. «Eg fiskar» sa eg, «og då er det ikkje så enkelt å få fat i telefonen».

Når eg likevel hadde støvsugaren for handa, fann eg ut at eg skulle ta oska ut or ovnen. Eg var aldri særleg rask når kona mi bad meg om å gjere det. Difor kjøpte ho seg eit oskespann som ho kunne kopla til støvsugaren, og då er det berre å stikka tuten inn i ovnen så er oska i spannet på ein blunk. Eg hadde smugkikka på korleis ho handterte innretningen, men så langt hadde eg ikkje gjeve tilkjenne at eg kunne vore i stand til å ta jobben. Men no var tida inne. Eg trykte på startknappen for oskesuging. Det eg ikkje hadde tenkt på var at støvsugaren stod på utblåsing. Ei oskesky fylte stova så det ikkje var råd å sjå forskjell på opp og ned eller aust og vest. Til slutt fekk eg stoppa den ukontrollerte utblåsinga og famla meg hostande fram til næraste naudutgang. Då eg hadde fått så mykje oske ut av augene at eg begynte å sjå dagslys, vart eg møtt av eit misserabelt syn. I baderomsspegelen stod ein nedstøva grå figur som henta rett ut av ein grøssarfilm med aldersgrense 18 år.

Jaja, så var det å dusja, lufta, tørka støv, kopla om støvsugaren, støvsuga og til slutt vaska golv. Vaskemaskina våga eg meg ikkje i kast med, så eg stod godt gøymd nedanfor huset og rista på skjorte og bukse til eg verkte i armane. No var klokka blitt nærare eitt.

Etter fem min. rekreasjon i godstolen, stakk eg hovudet ut for å trekkje litt frisk luft før eg skulle begynna å laga middag. Men kva var det ? Borte på bakken låg ein svart klump, stor som ein velvaksen fotball, og med nokre merkelege utvekstar på. Ved nærare ettersyn viste det seg å vera ei sprekkeferdig dau kråke. Eg ana straks uråd. Det meste av deigrestane eg hadde kasta ut var nok blitt til kråkemat. Med dobbel dose gjær i deigen, og ein kroppstemperatur som er optimal for god gjæring, måtte det gå gale. I flg. Lov om dyrevelferd kan det vera straffbart å vera så tankelaus. Eg kikka meg difor forsiktig rundt om eg var observert, men såg ikkje andre enn naboen sin katt som kom snikande på sin daglege runde for å prøva å fanga ein av raudstrupane som kona mi er så glad i. Plutseleg bråstoppa han, skaut rygg og freste før han forsvann som eit lyn bak næraste hushjørne. Ut under buska, der han hadde håpa og finna raudstrupen, kom eit svart oppblåst monster sakte vaggande med vengene på slep. Det var kråke nr. to. Det vesle eg såg av beina stod i 45 graders vinkel i høve til kroppen. Nebbet stod på vid gap og eg såg berre kviten i augene på ho. Det kan vera straffbart å etterlata dyr i hjelpelaus tilstand, så eg fann ein staur og gjorde det som situasjonen tilsa måtte gjerast. Noko godt kom det trass alt ut av dette. Kattaremjinga som plaga oss om kvelden, og kråkeskrika som vekte oss om morgonen , var det slutt på nesten heilt til Jul.

Ein halv time til middag. Ingenting klart. Men eg rakk det. Ein stivfrosen fiskepudding, via mikrobølgeovnen og rett på steikepanna samen med løk, samt ein pose Toro potetmos, gjorde susen. Eg rakk akkurat å slengja meg i godstolen med avisa før det gjekk i døra. «Godt å sjå deg. Middagen er klar» sa eg. Kanskje hadde ho sett for seg ein litt meir avansert middag, men forstandig som ho er klaga ho ikkje. Ho berre spurde kva eg hadde balt med i dag. Strategien min var å fortelja det eg måtte fortelja, og så lata resten vera usagt. «Husarbeid» sa eg. «Forresten datt

Kenwooden i golvet då eg skulle laga heimabakt brød til deg, så det har blitt eit hakk. Begynnar han å trøbla kjøper eg ny. Og så har eg tømt oska, tørka støv, støvsugd og vaska både kjøkken og stova.». Opplegget virka. Ho såg i alle fall fornøgd ut og spurde ikkje noko meir. Og eg har til denne dag vore trufast mot det gamle rådet: «Det ein veit, veit ingen – det to veit, veit alle».

Aktløysa mi, som førde til at to uheldige kråker ikkje lenger er i blant oss, kunne i verste fall ført til 1 års fengsel. Straffelova §86 seier at slike brotsverk vert forelda etter to år. For å vera heilt på den sikre sida, har eg likevel venta i over 3 år før eg no kjem ut av skåpet, og det kjennest befriande. Som tidlegare nemnt, reknar eg med at også mi historie kan vera av stor almen interesse, og kanskje til og med til hjelp og trøyst for nokon.

Ved dramatiske hendingar er det viktig at næraste pårørande vert orienterte før pressa. Difor har eg funne det rettast å leggja heile saka fram for ho som eg delar bord og seng med. Roleg som alltid sa ho ganske enkelt: «Er dette sant så er det ei god historie. Er det ikkje sant så er det godt loge».

Halvard Wiik

****

Tronskiftemarsj.

Den 6. november 2016 arrangerte Trondheim Turmarsjforening Tronskiftemarsj fra Charlottenlund skole. Drøyt 60 personer møtte fram på en hustrig dag. Minus 6 grader sto det på gradestokken da vi tørna ut like før klokka 10. Ifølge sekretariatet var det ganske hustrig inne også. Tre stykker satt der og fraus. Godt påkledde var de. Men så lenge de slapp å bruke bladvotter når de skrev var det ikke så ille, ifølge Magnus Småvik.

Tronskiftemarsjen var muligens arrangert 25 år for sent? Det som ble markert nå var at kong Harald og dronning Sonja har regjert i 25 år. Og premien for å gå var et flott bilde av kongeparet på en pins. For å oppnå denne måtte du betale 40 kroner. Ikke alle ønsket dette, flere gikk på IVV, det var halve prisen.

Som vanlig var det lagt opp fin lettgått løype. Mange hadde funnet fram piggskoa, flere hadde ønsket at de hadde pigger, det var glatt innimellom. Men vi hørte ikke om noen som hadde falt på post. Svein Renolen hadde fått fjerna gipsen etter et brått fall på tørr vei for noen uker siden. Han fikk en brukket lillefinger som hadde plaga han en del. Men nu var alt så meget bedre, ifølge kona.

Og ved innkomst venta det gode sprøe turmarsjvafler og kaffe. Godt å gå, og godt å komme inn i varmen til vinterseriegoder, som vaffel og kaffe og en god prat. Nettopp denne dagen var det en spennende fotballkamp på Lerkendal. RBK mot Bodø-Glimt. Vår gode turmarsjvenn Veronica Nerleir Søtorp skulle på Lerkendal. Hun er jo Bodøværing og hadde bestemt seg for å heie svært rolig og behersket på Bodø-Glimt. Hun fikk råd om å plassere seg langt borte fra RKB-tilhengere. Slik er det. Fotball betyr mye for mange. Og det kan gå hett for seg når motstandere møtes. Tvi, tvi Veronica, både for deg og fotballfansen i begge leire.

Aud Mirjam-

Hvem er Inger Kalstad?

Ja, det kan du saktens lure på. Inger Kalstad går ikke seriemarsjer, derimot går hun Permanente Vandringer sammen med den faste gjengen – på tirsdager, fredager og søndager.

Inger bor nemlig på hotell Fru Schøller, og hun kommer smettende ut av heisen like før klokken slår 10.30 hverdager, og 11.00 søndager.

Hun har bodd på hotellet siden begynnelsen av november. Dette er ingen permanent bolig for henne. Hun har bodd på Flatåsen siden 1989, og i Trondheim siden 1967. Inger er pensjonist nå, den 13. februar fylte hun 74 år. Hun har jobbet i Veivesenet (?) og er en aktiv dame.

Men hva gjør hun på hotell Fru Schøller? Ikke helt vanlig at folk befinner seg på hotell i månedsvis. Inger hadde vært ute og reist, hun kom hjem til Flatåsen, og fant rekke-husleiligheten oversvømmet av vann. Det hadde vært noe takarbeide på rekkehusene, fjerning av mose, og så hadde det vært regnvær, og regnet hadde kommet inn og ødelagt tak, gulv og vegger. Inger kontaktet forsikringsselskapet sitt, og fikk først bo noen netter på Prinsen hotell, før hun altså fikk flytte inn i Dronningens gt. Mens leiligheten hennes skulle bli utbedret.

Jobben siste seg å være større enn først antatt, og som vanlig tar ting tid. Inger var veldig fortvilet, hun spekulerte veldig på hva hun skulle foreta seg i byen i månedsvis. Riktignok går hun på trening to ganger per uke på Flatåsen, men dagene ville bli lange. Hun har TV på hotellet, hun leser masse og strikker, men fortsatt strevde hun med å få dagene til å gå. Hun kom i snakk med en av de hyggelige damene som jobber i resepsjonen på hotellet. Hun ble fortalt om den gjengen av turmarsjere som møtte fram flere ganger per uke, og fikk forslag om å møte fram og gå sammen med disse. Da Inger møtte fram første gangen møtte hun Liv Lyngstad, de hadde vært kjente i tidligere år. Hun går på trim sammen med Kollfrid Mjøen, og møtte også henne der.

Så nå har Inger gått sammen med PV-gjengen i november, desember og januar, og hun ser for seg at også februar vil gå med før leiligheten er klar til innflytting. Inger har ikke bil, og hun ser for seg at det ikke blir så enkelt for henne å møte fram på onsdagsmarsjene, annet enn når marsjen går fra Granåsen. Men hun antyder at hun kan melde seg inn som medlem, og bidra på den måten. Inger har trivdes med å gå sammen med oss, hun får snakket med andre, som hun sier, og slipper å sitte alene på hotellet. Inger er kjapp til å gå, hun snakker en blanding av østlending og trønder. Hun kommer fra en bygd utafor Hamar, men det er uaktuelt å flytte tilbake dit etter så mange år i Trondheim.

Vi ser gjerne Inger som nytt turmarsj medlem.

Aud Mirjam

Hva skjer når vi går våre Permanente Vandringer?

Tja, først samles vi utenfor Hotell fru Schøller, vi ser oss rundt om vi ser sporty spreke folk som går målbevisst mot hotellet, og antallet kan variere fra 6 til 15-16 på en søndag med fint vær. Presis halv elleve strener vi av gårde tirsdager og fredager, søndager har vi derimot litt mer fred i kroppen og venter til kirkeklokkene slår 11 før vi legger av gårde. Vi gjør oss litt bemerket, stort sett er vi blåkledde, og synes i gatebildet. Den 14 februar var det en blåkledd kar som kikket litt ekstra på oss, og han lurte på om vi hørte til en organisert gjeng. Han kunne fortelle at han jobbet i Trondheim kommune i kulturetaten, og han hadde en flokk vandrere som han brukte å ta med ut på tur noen ganger per uke. Han hadde ikke hørt om Trondheim Turmarsjforening, og han ble interessert nok til å bli med inn på hotellet og få en liten innføring i løyper og aktiviteter for øvrig. Han sa han skulle gå inn på nettet og finne fram hjemmesida til Trondheim Turmarsjforening og se om det kunne være noe for kulturetaten. Det er nok mange i Trondheim by som har organisert seg i gågrupper og som kunne koblet seg på Trondheim Turmarsjforening sine aktiviteter. Vi sliter jo med å få informasjonen ut til nye, yngre medlemmer? Vår medlemsgruppe blir ikke yngre med årene, selv om det er bemerkelsesverdig mange sprekinger i gruppa 70+. 80 også, for den del.

Og apropos 70 +. Vi har en energisk dame som merker løyper, hun har for øvrig sagt ja

til å bli ny leder av løypekomiteen. Når hun er med på Permanente Vandringer er det en fornøyelse å se henne legge i vei. Først i sporet, sekk på ryggen, av og til med en hund i band, og hun har falkeblikk for å plukke med seg flasker og bokser. Av og til får hun fylt opp både en og to plastposer. Og tro ikke at hun bare finner de boksene som ligger rett i løypa, hun hiver seg over gjerder, tar avstikkere både opp og ned. Og hun har ansporet oss andre og, vi ser innimellom bokser hun ikke har fått med seg, og det får hun høre. Hun tar alt med et smil. Hun har utviklet en egen teknikk for å rette ut en boks som er trådt sønder og sammen, itjno problem, sier hun. Og hun har blikk for flasker/bokser det ikke er pant på. Disse tar hun med til nærmeste søppelboks. Hun er en skikkelig ryddedame.

Ellers løses verdensproblemer underveis. Vi diskuterer det meste, TV-programmer, barnebarn, pensjoner som reduseres, islagte stier og politiske beslutninger. Intet for stort, intet for lite. Etter at unge Rossing ble fast PV-marsjer, sitter latteren løst, vi er slett ingen taus forsamling når vi benker oss enten på kantina på NTNU tirsdager og fredager, eller på Skansen søndager. Det er sant at det er sosialt å gå turmarsj.

Aud Mirjam

Ja, Hva skjer på en PV?

Angry bird våkter sitt rede.Foto Aud Mirjam

67 ås jubilanten Øystein og Kjellvår.Foto Aud Mirjam

Flokken som går dagens PV med innslag av sosial kaffe på NTNU. Foto Øystein

Tiden går, fotgjengere består

For en del år tilbake ble jeg overrakt «Gåboka» på et seminar som ble holdt av Statens vegvesen. Den omfatter synspunkter og eksempler på både god og dårlig tilrettelegging for fotgjengere. Et tema som er svært relevant for TTMF. Boka innleder med et sitat fra Pax leksikon trykt i 1978, en periode da noen av oss var overvintrede hippier, avdankete AKP-ml'ere eller var dollet opp på borgerlig vis med tupert hår, slengbukser eller miniskjørt og høye, trange og gjerne hvite skinnstøvler. Ingen av disse gruppene var vel særlig aktive som fotgjengere. Pax forlag refset alle og enhver, uansett. Men der var også glimt i øyet i leksikonets artikler, som sitatet nedenfor viser. Det er gjengitt uten å ha innhentet tillatelse fra forlaget, som egentlig bør bli rørt over at noen ennå husker det fra dets glanstid.

«Fotgjengere

Fotgjenger, person som i vårt samfunn befinner seg i en ubeskyttet og farefull tilværelse mellom oppholdssteder (bolig, arbeidsplass og lignende) og transportmidler (bil, buss og lignende). Fotgjengere praktiserer den gamle skikken å forflytte kroppen ved å plassere føttene direkte på bakken (for så alternerende å plassere en fot foran den andre i ønsket bevegelsesretning). Dette er den mest tilpasningsdyktige transportmetode som har vært utviklet.

En fotgjenger kan under gunstige forhold endre hastighet og retning meget hurtig og presist uten fare for omgivelser eller egen sikkerhet. Som ulempe kan anføres at det føles slitsom[t] å gå over lange avstander, med mindre dette skjer i naturskjønne omgivelser (fottur) eller under sosialt gunstige omstendigheter (promenade).

For samfunnet innebærer det å gå (sammen med sykling, skiløping, bruk av sparkstøtting og annet) en betydelig ressursbesparelse i forhold til andre transportmetoder.

Fotgjengeres motpart er i første rekke bilistene. Fotgjengere jaktes og nedkjempes langs landeveien eller gatelangs, eller under kryssing av gater på oppmerket sted. Her tar bilene sine fleste ofre.

Fotgjengere er en svak gruppe som representerer lavt kapitalforbruk, krever liten teknologisk utviklingsinnsats og produksjon av utstyr og gir dårlig avkastning. De har derfor vært lite påaktet eller direkte motarbeidet av politikere og planleggere.

Historisk har særlig fattige vært henvist til å være fotgjengere. Rike og privilegerte klasser har søkt å unngå en slik slitsom egenutfoldelse ved bruk av bærestol og hest, senere vogn uten og med forbrenningsmotor. I dagens samfunn er især barn, kvinner og gamle henvist til å være fotgjengere. Bilister er for det meste menn i sin beste alder.

I Norge er fotgjengere, sammen med andre «myke trafikanter» (bl.a. bevegelseshemmede i rullestol), utsatt for et klima som gjennom et stadig tilbud av

vind, kulde, regn, is og sne reduserer den umiddelbare gleden ved direkte og ubeskyttet kontakt md natur, bymiljø og medmennesker.

Fotgjengere tar liten plass, men i sentrum av storbyer har det oppstått problemer med trengsel. En engelsk forsker foreslo for noen år siden dette avhjulpet ved at folk skulle gå sidelengs for å derved oppta mindre plass i bredden, men forslaget er hittil ikke iverksatt med nevneverdig suksess.

I de senere år har derimot fotgjengere i en del byer fått tildelt egne reservater, gågater, til fremme for rolig og uhemmet handel, og gangveier for sunn rekreasjon og barns oppvekst.»

Min santen, ved nærmere gransking ser det ut til å ha skjedd ett og annet i løpet av 40 år som angår fotgjengere. Et samfunn som holder seg med et høyt antall fotgjengere må nå investere for denne type aktivitet (gangveier, trafikklys med røde og grønne menner, promenadestier og lignende), og ivrig praktiserende fotgjengere må anskaffe dertil passende utstyr (gåsko (helst flere par), allværsjakker, isbrodder til vinterbruk og lignende). Det er ikke bare bare med å praktisere fotgjengeri. Det er ganske kapitalkrevende, faktisk. Det er heller ikke bilistene som nå er den største faren for de gående (for bilene holder seg stort sett der loven påbyr dem å kjøre), men syklister, som kan dukke opp på de mest uberegnelige steder og tider. De har også den ubehagelige uvanen med å angripe bakfra i rasende fart – livsfarlig; det er min erfaring. Andre endringer for fotgjengere har jeg også kartlagt, men det kunne bli tema for en samfunnsøkonomisk avhandling. Jeg vil heller praktisere fotgjengeri enn å skrive den.

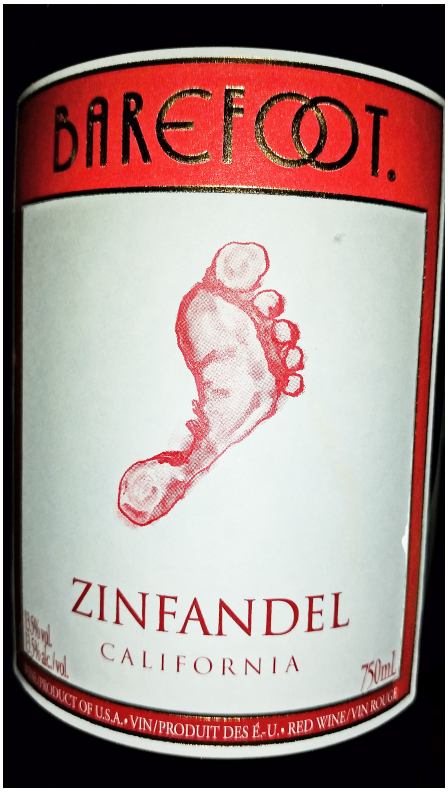

Eli Fremstad

Apropos: nå har en amerikansk vinprodusent hedret Fot-bla'e (se fotsåle på figur) med å gi det en egen rødvin. Vel er det forbudt med alkoholreklame, men det hjelper kanskje å opplyse at dette produktet formidlet av Vinmonopolet ikke uten videre kan anbefales.

Fotograf Eli Storsand.

EF

Inntrykk fra IML 2016

IML (International Marching Leauge, eller IWA = IML Walking Association) består av 28 ulike marsjarrangement over hele verden. Det er normalt kun en arrangør i hvert land. Norges representant er Sagamarsjen på Verdal. Det kommer stadig nye land med i IML. Siste tilskudd er Litauen. De neste blir nok Latvia og Texas, USA.

IML-marsjer er ofte store, flotte arrangement, som representerer noe av det beste vi har innen turmarsj. Arrangørene ønsker å vise fram sitt lands egenart og kultur, med turer i idyllisk landskap og terreng . Samtidig er det sosiale viktig, med åpningsseremonier, blemmeball og forseggjorte rasteplasser. Selv om interessen for turmarsj kan sies å være dalende her i Norge, ser vi at IML-marsjene stadig har god deltakelse, både fra lokale og tilreisende. Det fins ingen bedre måte å oppleve nye land på, enn å delta på turmarsj, treffe nye og gamle kjente fra fjern og nær. Vi blir som en stor familie, og er på nikk med de fleste, uansett hvor de kommer fra.

Vandring forener oss, som det heter i IMLs motto.

Vi reker jo rundt på et par av disse IML-marsjene, og forsøker å få med oss noen nye hvert år. Da kan det passe bra å gjengi noen av inntrykkene våre fra siste års IML-turer, nå i disse vintertider.

Linné-marschen, Borås, Sverige, 23.-24. april

Marsjen er oppkalt etter Carl von Linné, Sveriges store botaniker. Sveriges største turmarsj (over 4.300 deltakere!) går i idylliske omgivelser, i kupert terreng rundt Borås (Sveriges trikotasjeby). Vi får æren av å åpne Dyreparken, der både dyreunger og -foreldre slippes ut etter en lag vinter. Stjørdal turmarsjforening arrangerte busstur ned til Borås med 34 trøndere om bord. Vi overnatta på campingen, der ble det stor stemning til langt på natt, akkurat som i gamle dager. Alle var svært fornøyde med turen.

Linné-marschen inngår som del av Nordic Walking Events

Hærvejsmarchen, Viborg, Danmark, 25.-25. juni

Nordens største IML-marsj feirer 50 år i 2018. Her får vi mulighet til å oppleve Danmark på sitt aller beste, i lunt og gjestfritt St.hansklima, i flotte omgivelser rundt Viborg. Ingen tvil, danskene kan dette med turmarsj! Hærvejsmarchen har endret på krav til distanse, nå du kan velge selv. Likevel er det veldig mange som er ute på de to lange på 40 og 45 km, da får man også mest for pengene. I gamlebyen er det fullt liv på kvelden, med masse kultur, god mat og drikke. Vi er så heldige å få bo hos våre danske/norske venner i byen. Der har vi det virkelig på G. Vi har vært i Viborg mange ganger, og kommer stadig tilbake. Vi avrundet dansketuren med en liten visitt i Kongens by. Maks!

Ingenting å si på humøret, sammen med mange hundre andre som også gleder seg til startskuddet (som utløses med ei gammel kanon!), kl 05:00 på morgenen

Fornøyde damer etter endt marsj.

4-daagse, Nijmegen, Nederland, 19.-22. juli

Nijmegenmarsjen er verdens største marsjarrangement. I år for 100. gang. Og hvilken fest! 50.000 fikk starte (men mange tusen fikk ikke!). NSSG har flere deltakere som er helt i toppen i den norske adelskalenderen for marsjen (eks: Astrid S: 44 ganger, Elsa S: 43, Per H 37). Tradisjonen tro arrangerte NSSG tur nedover, i år for 32. gang, med fullt av håpefulle trøndere/reservetrøndere. De fleste overnatter i fellessalen – der er det i hvert fall sosialt nok! Årets vandring var nok en höjdare, mange fantastiske inntrykk fra treskolandet. Noen gikk mye lenger enn andre – Eli gjennomførte Æresmarsjen (50 km ekstra, 150 km i ett strekk!) - som en av to norske blant kun 100 andre, Ole Kr. og Rune gikk langløypa på 55 km hver dag. Imponerende!

Fornøyde ungdommer etter endt marsj. Tone gikk 4x40 km militært og fikk ***Prelatmedaljen*** *fra «Kirketrappens Beskyttere» i Beers. Rune (og Ole Kr) gikk 4x55 km. Rune er den eneste som har gått alle distansene i Nijmegen (30 km, 40 km, 40 km militært, 50 km, 55 km).*

Vaasamarsjen, Finland, 12.-14. august

Vaasa er Finlands «soligaste stad». Normalt stemmer dette, men i år var det regn omtrent hele oppholdet vårt. Vi hadde en flott vandring uansett. Vi har fellesovernatting på skole, og får masse nye venner, fra hele verden, venner vi treffer på mange andre IML-marsjer. I år lå vi på samme rom som Fransisca fra Jeda, Tyskland. Hun hadde gått én turmarsj tidligere (en 100-km!), og visste knapt hva hun gikk (!) til. Hun er sykepleier, og benytter feriene sine som frivillig på hospitalskip langs vestafrikas kyst! Neste år blir hun med på Sagamarsjen. Abbes fra Algerie (!) var vår andre romkamerat. Han kom fra 40-graders sommer i hjemlandet til regnvåte Vaasa, og holdt seg mye innendørs, da været var som verst. Ikke utevær/vandrevær for ham, nei. Han skulle gjerne vært med på Sagamarsjen, sa han, men visum var strevsomt å få. Han snakka godt engelsk, og, vi fikk mange fine/spennende samtaler med både Fransisca og Abbes.

Løypene går rundt omkring Vaasa, både i skjærgården og gjennom gamle Wasa (som ble forlatt i år 1852 etter en stor bybrann). Innkomst er på den idylliske restauranten Strampen, hvor vi kan slappe av sammen med andre vandrere etter endt tur. Det er alltid trivelig å være i Vaasa, og vi vender tilbake hvert år.

Både Algerie og Norge var representert i årets Vaasamarsj.

Tekst og bilder: Roar Bardal

Fosen Gang og Vandrelag

NYTT LAG, NYE MULIGHETER

Hei alle turmarsjvenner. Her på Fosen skjer det ting. Da det ble klart at «Fosen Turmarsjklubb» skulle avvikles fra 1/1-2017, ble «Fosen Gang og Vandrelag» startet 15/10-2016. Vi ønsker å videreføre de tradisjonsrike marsjene. De blir nå kalt «Den nye Jarnskjeggemarsjen» og «Den nye Partisanmarsjen» i 2017.

Vi har fått overta premier, løypemerker o. a. utstyr, men mangler deltakerkartoteket. Dette håper vi å få på plass snart. **Likevel hadde det vært fint om dere som har gått før, har mulighet til å ordne en oversikt over hvor mange ganger dere har deltatt, og tar den med når dere kommer.**

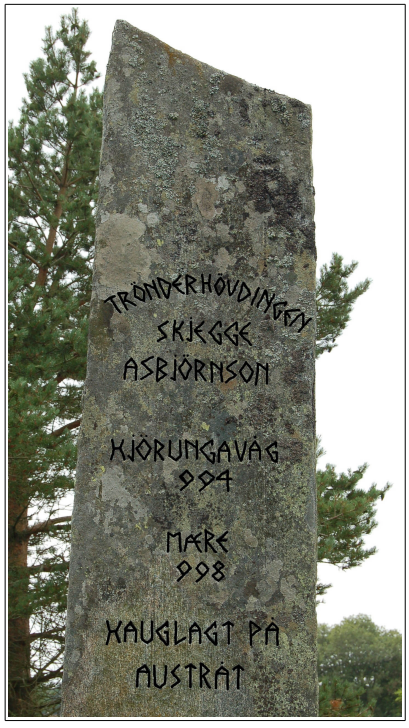

Partisanmarsjen er snart en 40 årig institusjon i seg selv som ruver på en lokal historie og innsats fra sivilbefolkningen med livet som innsats for å hjelpe de Serbiske fangene på deres flukt til frihet. Dette er en sivil krigsinnsats som mangler sidestykke hvor folk i sin uselviskhet hjalp fangene med sine egne liv som innsats om de skulle bli tatt. Dette er viktige minner å ta vare på for ettertiden så lenge det er praktisk mulig etter våres skjønn.

Jarnskjeggemarsjen: Den hedrer en trøndersk stormann/bondehøvding – hans egentlige navn var **Skjegge Asbjørnson.** Han skal ha bodd på Opphaug i Ørland. Skjegge var den første som talte mot Olav Tryggvason da de møttes på Frostatinget, og det var han som mest fikk bøndene til å sette seg opp mot kristendommen. Jarnskjegge ble drept av kongsmennene utenfor hoveddøren til hovet på Mære i 997. Etter at han var drept, ble liket hans ifølge sagaen ført ut på Ørlandet, hvor han visstnok skal ligge i *Skjeggehaugen* ved Austrått. Det er i dag flere hauger som kalles *Skjeggehaugen.* På en av dem er det satt opp denne bautaen. *(Teksten på bautaen er digitalt oppfrisket).*

Jarnskjeggemarsjen har et lite jubileum i år da det er 35 år siden oppstarten i 1982. Dette ønsker vi å markere med en egen jubileumsmarsj.

Alle marsjene på turmarsjhelga 28.-30.april starter fra Hårberg Skole.

Fredag 28. april Jubileumsmarsj:

Jarnskjeggemarsjen 1982 – 35år – 2017.

Lørdag 29. april: Jarnskjeggemarsjen for 32 gang.

Lørdag 29.april: Ørland Flystasjon rundt (arr.: Ørland BIL)

Søndag 30.april: Partisanmarsjen for 36 gang.

I tillegg er det mulig å starte Ørland Kystbyvandring med distansene 5-10-13 km med direkte start fra Hårberg skole i anledning helgen (ordinær start er Circel K) – og en egen Vårslepløype - kun IVV - som er åpen fredag til søndag for de som ønsker det lille ekstra. I alt 6 løyper å velge i skulle være noe for enhver smak.

Vi ønsker med dette velkommen til nye og gamle deltakere fra fjern og nær til en vårlig helg på Fosen (et lite Norge i miniatyr).

Ole-Morten Sletvold

med flere gode støttespillere

****

Hvis dere ønsker å støtte vårt lag ved å være aktiv eller passiv medlem ønsker vi dere hjertelig velkommen.

Medlemskontingent 2017 i Fosen Gang og Vandrelag :

Enkeltmedlem 100,- kr pr år.
Familie m/barn under 16 år 200,- kr pr år.
Barn under 16 år 75,- kr pr år.
Honnør/Pensjon 75,- kr pr år.

Medlemmer har redusert startavgift på vår egen PV38 "Ørland Kystbyvandring" med 15,- mens andre har ordinær startavgift på 20,-

Org.nr: 918 436 057

Kontonr: 4290.50.84113

Mvh

Fosen Gang og Vandrelag

PS:

https://www.facebook.com/fosengangogvandrelag/

Her kommer det oppdateringer om vår aktivitet. Gjør som mange andre å ”like” vår side/eventuelt melde dere inn i vårt lag så kommer det oppdateringer i hva som skjer – når det skjer.

Redaksjonens side.

Jeg kan ikke love at neste utgave av Fotbla'e blir så omfangsrikt og har så stort mangfold av forfattere og emner som dagens, men vi i redaksjonen prøver etter beste evne å være kreative og ha øyne og ører med oss for å fange opp aktuelle saker og hendelser. Og ikke minst setter vi stor pris på innspill fra dere medlemmer/ lesere.

Bjarne

****

«*No kjem også eg ut av skåpet»* er saksa fra Sunnhordlandposten, en fersk pensjonist som skulle stelle heime. Innlegget er behørlig lånt og forfatteren har godkjent lånet.

Det er ikke bare å låne et innlegg fra noen. Først fant jeg det på Facebook, fra en jeg trodde var en utflytta Isfjording. Jeg søkte han opp og spurte om å få låne innlegget. Han hadde saxa det fra Sunnhordlandposten, så jeg sendte e-post til bladet, og spurte pent om å få låne innlegget. Da fikk jeg svar fra redaktøren, som ikke kunne låne bort innlegget. Men redaktøren oppga forfatterens navn. Jeg skrev e-post til forfatteren, og fikk et hyggelig svar. Han hadde ikke annet mål med innlegget enn å få folk til å flire litt i disse mørke vintertider. Han kunne tenke seg å få et Fotbla'e når det kom ut, og det må vi vel få til.

Aud Mirjam

Redaksjonen i Fotbla'e består av:

Redaktør	Bjarne Stangnes bhstang@online.no	950 82 143
Journalist	Aud Mirjam Tokle Fjellhaug audtokle@gmail.com	909 44 210
Journalist	Eli Fremstad eli.fremstad@ntnu.no	905 36 443

Neste utgave av Fotbla'e, 2-2017, kommer ut ca 10.juni 2017. Ta med penn og papir/ og ikke minst kamera på tur og del gleden med oss andre. Siste frist er 1. juni. Har du noe på hjertet så la oss få høre om det.

Dere finner mer informasjon om foreningens aktiviteter, linker til andre turmarsj-foreninger og de siste års utgaver av Fotbla'e med fargebilder på vår internettside:

http://www.trondheim-turmarsjforening.org

Trondheim Turmarsjforening

Ti-trimmen og litt til 2017

Dag/ nr	Dato	Startsted	Merknad
Onsdag 1	05. april	Charlottenlund ba. skole	Ti-trimmen
Onsdag 2	**19. april**	**Tiller vg. skole**	**Vårsleppet**
Onsdag 3	26. april	Utleira skole	Ti-trimmen
Onsdag 4	03. mai	Ugla skole	Ti-trimmen
Onsdag 5	10. mai	Statoil, Lade	Ti-trimmen
Onsdag	**17. mai**	**Ytre Kongsgård**	**17. mai marsj**
Onsdag 6	**31. mai**	**Utleira skole**	**Sommertrim**
Onsdag 7	07. juni	Skogli skisenter	Ti-trimmen
Onsdag 8	14. juni	Nilsbyen Skisenter	Ti-trimmen (Byåsen)
Onsdag 9	21. juni	Lohove barnehage	Ti-trim og rømmegrøt
		Sommerferie	
Onsdag 10	16. august	Statoil, Lade	Ti-trimmen
Onsdag 11	23. august	Skistua	Ti-trimmen
Onsdag 12	30. august	Ferista friluftsbarnehage	Ti-trimmen (Byåsen)
Onsdag 13	**06. sept.**	**Ugla skole**	**Høstvandring**
Onsdag 14	13. sept.	Statoil, Lade	Ti-trimmen
Marsjhelga	**15. - 17. sept.**	**Utleira skole**	**Marsjhelga**
Onsdag 15	20. sept.	Granåsen	Ti-trimmen
Onsdag 16	27. sept.	Tiller vg. skoles	Ti-trimmen
Onsdag 17	04. oktober	Charlottenlund ba. skole	Ti-trimmen
Onsdag 18	11. oktober	Utleira skole	Ti-trimmen
Onsdag 19	18. oktober	Ugla skole	Ti-trimmen
Søndag	**22. oktober**	**Utleira skole**	**TV-aksjonsmarsj**
Onsdag	**25. oktober**	**Autronicahallen**	**Avslutning**

Starttid ti-trim: 18^{00} – 18^{15} . Distanser 5 og 10 km
Startkontingent: kr. 20,-
Ti-trimmedalje i henholdsvis sølv/gull kan kjøpes etter 6/10 serieturer.
Kontaktpersoner er:
Magnus Småvik: 970 43 993
Brit Solli Isachsen: 900 63 521
Vår internettadresse: www.trondheim-turmarsjforening.org

Ferista friluftsbarnehage, Fjellseterveien 24, ved « Ferista» ovenfor Byåsen Butikksenter.

Mottaker:

KLIMANØYTRAL DISTRIBUSJON B

NORGE P.P. posten

Avsender:

Trondheim Turmarsjforening

Postboks 5469

7442 Trondheim

Fot-bla'e

TRONDHEIM TURMARSJFORENING

Tilsluttet
Norges Turmarsjforbund

Postboks 5469, 7442 TRONDHEIM
Telefon: 970 43 993

Redaktør: Bjarne Stangnes

Trykking:

NYE OFFSET • GRAFISK PRODUKSJON • REPRO • KOPIERING Heimdal Trykkeri as